10

אilketz מקץ

41

באר: א ווּהָנָה עמד עליהָאר: After two years' time, Pharaoh dreamed that he was standing by the Nile, when out of the Nile there came up seven cows, והנה מן־הַיִאר עלת שבע פרות יפות מראה ובריאת בשר ותרעינה handsome and sturdy, and they grazed in the reed וָהַנֶּה שַבַע פַרוֹת אַחֵרוֹת עלות אַחַרִיהן מן־הַיָּאֹר רַעוֹת מַרְאָה וָדַקּוֹת But presently, seven other cows came up from the Nile close behind them, ugly and gaunt, and stood בָשַר וַתַּעֲמֶדְנָה אָצֶל הַפַּרְוֹת עַל־שִׁפָּת הַיִּאְר: beside the cows on the bank of the Nile; את שַבע הַפַּרוֹת רָעוֹת הַמַרְאָה וֹדָקת הָבַּשׁר אַת שַבע הַפַּרוֹת רָעוֹת הַמַרְאָה וֹדָקת הָבַּשׂר אַת שַבע הַפַּרוֹת יָפָּת and the ugly gaunt cows ate up the seven handsome sturdy cows. And Pharaoh awoke. הַמַרִאָה וָהַבַּרִיאָת וַיִּיקץ פַּרִעה: 5 וַיִּישַׂן וַיָּחֵלָם שַנִית וְהַנָּה וּ שַבַע שַׂבַלִים עלות בַקנה אַחַד He fell asleep and dreamed a second time: Seven ears of grain, solid and healthy, grew on a single הוה אחריהן: 6 But close behind them sprouted seven ears, thin and scorched by the east wind. ת אָת שָבַע הְשַבְּלִים הָבַּלְעָהָה הַשָּׁבְלִים הָבַּלְעָהָה הַשְּבֵּלִים הָבַּלְעָהָה הַשְּבֵּלִים הַבְּלִענָה הַשְּבֵּלִים הַבְּלִענָה הַשְּבֵּלִים הַבְּרִיאִוֹת 7 And the thin ears swallowed up the seven solid and full ears. Then Pharaoh awoke: it was a dream! וָהַמַלַאַוֹת וַיִּיקץ פַּרְעָה וְהִנֶּה חֵלְוֹם: Next morning, his spirit was agitated, and he sent 8 ניהי בבקר נתפעם רוחו נישלח ניקרא את־כל־חרטמי מצרים for all the magician-priests of Egypt, and all its ואַת־כַּל־חַכַמֵיה וַיִּסַבָּר פַרִעָה לָהֵם אַת־חַלֹמוֹ וְאֵין־פּוֹתֵר אוֹתַם לְפַרְעָה: sages; and Pharaoh told them his dreams, but none could interpret them for Pharaoh. ים: אַנִי מַזְכִּיר הַיְּוֹם: 9 The chief cupbearer then spoke up and said to Pharaoh, "I must make mention today of my offenses. Once Pharaoh was angry with his servants, and 10 פרעה קצף על־עבדיו ויַתָּן אתי בַּמשמר בַית שר הַטבַּחים אתי placed me in custody in the house of the prefect, ואת עור האפים: (prefect See note at 37.36.) together with the chief baker. 11 We had dreams the same night, he and I, each of us a dream with a meaning of its own. ווַיפָּתְר־לְנוּ נְעָר עָבֶרִי עֲבֶד לְשֵׁר הְטָבָּתִים וְּנְפָּתְר־לְנוּ נִיפְּתְר־לְנוּ (נַיְפְּתָר־לְנוּ נִיפְתָר־לְנוּ 12 A Hebrew youth was there with us, a servant of the prefect; and when we told him our dreams, he אַת־חַלמתִינוּ אִישׁ כַּחַלמוּ פַתַר: interpreted them for us, telling each of the meaning of his dream. באָר פְּתָר־לָנוּ כָן הַיָּה אֹתִי הַשִּׂיב עַל־כַּנִּי וְאֹתְוֹ תְלָה: 13 And as he interpreted for us, so it came to pass: I was restored to my post, and the other was impaled." rushed from the dungeon. He had his hair cut and שַׂמִלתִּיו וַיָבִא אֱל־פַּרִעָה: changed his clothes, and he appeared before Pharaoh.

tell its meaning." said of you that for you to hear a dream is to but no one can interpret it. Now I have heard it

see to Pharaoh's welfare."

standing on the bank of the Nile,

well-formed cows and grazed in the reed grass.

scrawny, ill-formed, and emaciated—never had I seen their likes for ugliness in all the land of

tell that they had consumed them, for they looked seven cows, the sturdy ones;

just as bad as before. And I awoke.

shriveled, thin, and scorched by the east wind.

has an explanation for me." ears. I have told my magician-priests, but none

one and the same: Pharaoh has been told what God

seven healthy ears are seven years; it is the same

scorched by the east wind; they are seven years of seven years, as are also the seven empty ears

been shown what God is about to do.

abundance in all the land of Egypt.

forgotten. As the land is ravaged by famine, all the abundance in the land of Egypt will be

مُرْدِادٌ جَعَمِد بنظِمْم بَارَبِه جَعَنِد عِبَنَا: meəum, Thave had a dream, the may a dream and the may a dream and the may are man and the man are man and the man are man are man and the man are man are

saw I , my dream, I my dream! (Joseph, Igraeach said to Joseph, Tream Pharaoh said to Joseph, Trangtrang I was

τινής του του του του τη της και της και της και της και του της της και του της της και του εκπεσλ sug

וֹנכּלַוְעִ בּּמְּגַׁר לְאַ-נִאֹּיעִי כִּנִּפָּׁנִי בִּכִּלְ-אַנֵּא מִגִּלֵיִם לְנִאָּ: אָנוביָנון הַלַאָנג ווווין אַלוווין אַנווין וויאָר כוֹאָר באָר אַלוּ

את עלבע הפרו מאס ענצע הפרו האל מב מה אל מב מה האללה הפלילה הבללה הבלילה הבלילה ההראה מב מה את שבע הפרוח הראשוניה

כּאַמֶּר בַּתְּחַלְּה נָאִיקִּץ: יone cond not they had consumed them, one could not they had consumed them, one could not

בא וְהְנַּהׁ שַׂבֶּעִ שַׁבֶּלִים צָנָמִוֹת הָקוֹת שָׂרָפָוֹת קרֵים צֹמִקוֹת אָחֶרֵיקִם: אות בא יְהְנַהְ שָׁבֶע שַבֶּלִים צָנָמִוֹת הָקוֹת שָׁרָפָּת פארs,

אָלְ-הַחַרְטַלִּים וְאָיוֹ מַנִּיִר לְיִ: אס וַתִּבְלָלוֹ הַשִּבֶּלִים הַדַּלָת אֶת שֶׂבַע הַשַּׁבֶלִים הַעֹבָוֹת נָאמַרֹ And the thin ears swallowed the seven healthy

הגניד קפרעה: אַלוּד הַנָּא אָין דוּאַן אַעָּר הַאַלְינִים פּרִילָּה הָלָה אָלָר בַּרָאָ אָלַר הַבָּילָה הַלָּה אָלָר הַבָּיל

שַּנְיִם הַנְּהַ הַלִּוֹם אָתְד הִוּא: ντών πάτη τη τη της του κατά πίση της κατά της του του του του με εκταιτή το τους ατο seven years, and the

בַשְּבֶּלְים הָבַלְוֹת שְׁבַפְּוֹת הַלַבְּים יִהְיֹּוּ שָּבַע שְׁנָי רָעֶב:

אָלר הוא האַלר אָשֶׁר הַבְּקְרוּי אַעָּר הַאָּלרָיִים עשׁה It is just as I have told Pharaoh: Pharaoh has

וֹכֹלֵּע עִוֹנֹאֵר אָעַרַהָאָנֶץ: אוֹהָ יִקְלוֹי שֶׂבֶע שָׁנֶי רֶשְׁבֶּע וְיִשְׁבֶּע יִקְבָּע שְׁנֶי רֶשְׁבֶע יִקְבָּע שְׁנֶי רֶשְׁבָּע יִקְבָּע יִלְיבִי שְׂנַי רְקְבָּי יִקְבָּע יִּקְבָּע יִקְבָּע יִּקְבָּע יִקְבָּע יִקְבָּע יִקְבָּע יִקְבָּע יִקְבָּע יִקְבָּע יִקְבְּע יִּבְּע יִּבְּע יִבְּע יִבְּיי יִבְּע יִּבְּע יִּבְּע יִּבְּע יִבְּע יִבְּ

- אַחָרֵי־כָן כִּי־כָבָּד הָוֹא אַחָרֵי־כָן כִּי־כָבָּד הָוֹא אַחָרֵי־כָן כִּי־כָבָד הָוֹא זוֹרָ הַעָּב הָהָוֹא אַחַרֵי־כָן כִּי־כָבָד הָוֹא 31 no trace of the abundance will be left in the land because of the famine thereafter, for it will be :מאד very severe.
- וממהר האלהים לעשתו:
- 32 As for Pharaoh having had the same dream twice, it וְעָל הְשַנְוֹח הַחֲלָוֹם אַל־פִּרְעָה פַּעָמִיָם כִּיינָכוֹן הַדְּבֶּר מִעָם הָאֵלֹהִים means that the matter has been determined by God, and that God will soon carry it out.

 - : וְעַהָה יָרֶא פַּרְעֹה אִישׁ נְבָוֹן וְחָכֶם וִישִׂיתָהוּ עַל־אֶרֶץ מִצְרִים: 33 "Accordingly, let Pharaoh find someone (someone Lit. "a participant whose involvement defines the (proposed) situation." See the Dictionary under 'ish.) who's discerning and wise, whom you can set over the land of Egypt
- מאַרְיִם בְּשַבַע 34 And let Pharaoh take steps to appoint overseers :שֹׁנֵי הַעוֹבַע
 - over the land, and organize (organize Others "take a fifth part of": meaning of Heb. uncertain.) the land of Egypt in the seven years of plenty.
- תחת הבאת האלה ויצברו־בר תחת 35 Let all the food of these good years that are יַד־פַּרְעָה אַכֵל בַּעַרִים וַשַּׁמַרוּ:
 - coming be gathered, and let the grain be collected under Pharaoh's authority as food to be stored in the cities.
 - 36 Let that food be a reserve for the land for the מַצַרַיִם וַלָּא־תַכַּרָת הַאָרֵץ בַּרַעָב:
 - seven years of famine which will come upon the land of Egypt, so that the land may not perish in the famine."

 - :ייטב הַדְבר בְּעִינִי פַרְעָה וּבְעִינִי כַּל־עַבְּדִיוֹ: 37 The plan pleased Pharaoh and all his courtiers.
- בּוֹ: אַלהִים בּוֹ: אַלהִים בּוֹ: 38 And Pharaoh said to his courtiers, "Could we find another like him—a man with the divine spirit?"
- 39 So Pharaoh said to Joseph, "Since God has made all נאמר פרעה אַל־יוֹסף אחרי אוֹרָד אַת־כּל־זָאַת אַין־נְבוֹן ותכם כמוד:
 - this known to you, there is none so discerning and wise as vou.
 - 40 אַתָה תָהְיָה עַל־בֵּיתִי וִעַל־פִיךָ יִשַׂק כַל־עַמַי רָק הַכְּסֵא אֲגַדָּל
- You shall be in charge of my court, and by your command shall all my people be directed; (be directed Others "order themselves" or "pay homage"; meaning of Heb. yishshaq uncertain.) only with respect to the throne shall I be superior to

 - ינאָרָים: אַהְן עָל כְּל־אָרֶץ מַצְרְיִם: 41 Pharaoh further said to Joseph, "See, I put you in charge of all the land of Egypt."
 - 42 וַיָּסַר פַרְעָה אֱת־טַבַּעָתוֹ מֵעָל יָדוֹ וַיִּתְן אֹתָה עַל־יָד יוֹסַף וַיַּלְבַּש אתו בגדיישש וישם רבד הזהב על־צוארו:
- And removing his signet ring from his hand, Pharaoh put it on Joseph's hand; and he had him dressed in robes of fine linen, and put a gold chain about his neck.

- אַת־עון עבַדֵיך הנַנוּ עבַדִים לַאדֹלִי נַם־אַנַחנוּ נַם אַשרינמצא הַנְבִיע בַיַּדְוֹ:
- 16 Judah replied, "What can we say to my lord? How can we plead, how can we prove our innocence? God has uncovered the crime of your servants. Here we are, then, slaves of my lord, the rest of us as much as he in whose possession the goblet was
- 17 But he replied, "Far be it from me to act thus! ויאמר חלילה לי מעשות זאת האיש אשר נמצא הגב'ע בירו הוא יָהְיֶה־לֶּי עֶבֶד וְאַתֵּם עֵלִוּ לְשַׁלִוֹם אֵל־אַבִּיכם:
- Only the one in whose possession the goblet was found shall be my slave; the rest of you go back in peace to your father."

- him over all the land of Egypt. Egyptian word of unknown meaning.) Thus he placed from Heb. barakh "to kneel"; perhaps from an "Abrek!" (Abrek Others "Bow the knee," as though second-in-command, and they cried before him,
- land of Egypt." you, no one shall lift up hand or foot in all the יliyayı שילידין אייליפון אָנִי פּרְיְלֶה אָרִי רַבְּלֶלְהָר אָרִי יַלִּי יַלִּי יַלִּי יַלִּי יַלִּי יַלָּי יַלַי
- he gave him for a wife Asenath daughter of Poti-phera, priest of On. Thus Joseph emerged in charge of the land of Egypt.— "God speaks; he lives," or "creator of life.") and Zaphenath-paneah; (Zaphenath-paneah Egyptian for
- the land of Egypt. Pharach's presence, Joseph traveled through all service of Pharaoh king of Egypt.—Leaving
- ארו קלקין בשֶבֶע לקבוניים: אר האָבֶץ בשֶבֶע שְנִי השָבֶע לקבוניים: אר האָבֶץ בשֶבֶע שְנִי השָבֶע לקבוניים: Produced in abundance.
- city the grain of the fields around it. and stored the grain in the cities; he put in each "the seven years that were in the land of Egypt.") years that the land of Egypt was enjoying Lit. that the land of Egypt was enjoying, (the seven אָר ניקבֿץ אָרי־קל־אָבֶל ו שֶׂבֶע שִנִּים אֲשֶׁר הַיֹּלְ בְּאָבֶץ נוֹת פּצע אוז or the seven years of the grain of the seven years
- ceased to measure it, for it could not be quantity, like the sands of the sea, until he
- Poti-phera, priest of On, bore to him. father of two sons, whom Asenath daughter of ος κέιζος λέμ αξι τέια του Joseby pecsme (γε με δο με γε γε λέμ με csme) Joseby pecsme (γε με λέμ). Το με γε κ
- parental home." (Menashsheh).) completely my hardship and my nashshani, connected with "Manasseh"
- of my affliction." hiphrani, connected with "Ephraim.") in the land made me fertile (has made me fertile Heb. God has "God has "פרי הפתי אפורים בארוש אפרים לאָר שָם השמיים און און און השמיים היה אפרים בארוש אפרים בארוש הי
- Egypt enjoyed came to an end, און בא (הקללינה שלנע מעני השלגע אישר הייה בארת 13 The seven years of abundance that the land of

- וֹנִעַּוּן אַעְוּ מֵּלְ כַּלְ-אַנֵּא עִגִּלִּיִם: He had him ride in the chariot of his און אין אין דפורפָב אלול בְפַּוּרֶפֶבֶת הַמִּשְׂנֶה אֲשֶׂר־לֹּרְ וַיִּקְרָאָוּ לְפָּנִייּוּ אַבְּרֶךְ
- וֹאַעַ-נִילְלְוָ דַּכֹּלְ-אַנֹּא עֹגֵּלֹנִם:
- פָּרַע* כֹהָן אַן לְאִשָּׂה וַיִּצָא יוֹסֶף עַל־אָנֶץ מִצְרָיִם: או ניקלה פרעלה פרעלה פרעלה פרעלה פרעלה שמרילים ציף ניקלה שרעלה פרעלה שמרילים ציקנה פענין ניקן־לי אָה־אָסְנָׁת בַּת־פָּרֹשִׁיּ
- יוסף מאפני פרעה ניעלר בכל-אָנץ מצרים: אי וְיִנִים בְּלֶבוֹיִן לִפְנִי פִּלְנִיתִי בְּלֶנִי בְּלֶנִי בְּלֶנִיתִ בְּלֶנִיתִ בְּלֶנִי בְּלֶנִי בְּלֶנִי
- בַּעֶּרִים אַכָּל שִׁבִּה־הַעָּיר אֲשָׁר סְבִיבֹתֵיה נָתָן בְּתִּלָה:
- ο So Joseph collected produce in very large γε για τος της της της και γενώς της και γενώς της και ματαθείας τα και ματαθείας τος και ματ
- אַסְלָע בַּעַ־פָּוֹטֵי פָּרַעַ* כּהָן אִוּן:
- אָר קלרָ מִנְשֶּׁה לִינִשְׂנִי אֱלַהִים (Joseph named the first-born Manasseh, meaning, וואָר קל־קַמִל אָר הַלַי הַנְעָּה בִּינְשָׂנִי אֱלִהִים הַאָר הַכִּים הַבְּּכִוֹר מִנְשָּׁה בִּינְשָׂנִי אֱלַהִים הַאָר הַפָּבּוּ (Adding the first-born Manasseh, meaning, הַאָר בְּלִיבָּמוּ אַבְרִי

- can carry, and put each one's money in the mouth "Fill the men's bags with food, as much as they Then he instructed his house steward as follows,
- rations." And he did as Joseph told him. loghed and of the bag of ing right may all ver goldet in the mouth of the bag of ing right righ
- off with their pack animals. אפר הַלָּקֶר אַוֹר וְהָאֲנָשִׂים שַׁלְּלֹוֹר הַמְה נַחֲמֹרֵיהָם: With the first light of morning, the men were sent
- to them, 'Why did you repay good with evil? when Joseph said to his house steward, "Up, go after those men! And when you overtake them, say They had just left the city and had not gone far,
- 6 He overtook them and spoke those words to them. thing for you to do!"
- anything of the kind! things? Far be it from your servants to do אוסי אוסי Why does my lord say such איי ויאליר קער אָליר לָמָה יְדָבֶר אֲדֹלִי בַּהְבָּרָיִם הָאֲלֶה הַלִּילָה לַעָבֶר לָמָה אַ And they said to him, "Why does my lord say such

which he uses for divination. It was a wicked

- or gold from your master's house! our bags. How then could we have stolen any silver Canaan the money that we found in the mouths of אַלון בְּמָל אָמֶר בִּפָּי אַבְּוֹרְהַעָּינִינִי הַאָּרָן בַעָּער וּ אַבּין בְמָל אָמֶר בִּצָּאָר בָפָּי אַבְרְהָהַינִינִי הַעָּירָנִי אַבְּירָן בַּעָּירָ אַבָּיר אַבְּירָן בַּעָּירָ בַּעָּירָ אַבָּירָן בּעָאָרָץ בַּעָּירָ אַבָּירָ אַבָּירָן בּעָאָרָץ בּעָל וּ
- die; the rest of us, moreover, shall become slaves
- my slave; but the rest of you shall go free." right, only the one with whom it is found shall be
- ground, and each one opened his bag.
- Benjamin's bag. with the youngest; and the goblet turned up in
- pack animal, and they returned to the city. אני היקרקם ניעמל איש לידומלו וישרו זואי או אין אויסי ויקרקים ניעמל איש לידומלו וישרוי וישרוי אויסי איז אישר אל
- Joseph, who was still there, they threw themselves on the ground before him.
- practices divination?" have done? Do you not know that a man like me

- יוכִלוּן שִׁאַת וְשִׁים כַּסָף־אִישׁ בִפָּי אַמִתַּחַתִּינִ: וֹגְצֶּוּ אֵת־אֲשֶּׁר עֶל־בֵּיתוֹ לַאִמוֹ מַלֵּא אָת־אַמְתְּּוֹתְיִ הְאֲנֶלִי עָּאֲנֶלִי לַאֲעָרָ כַּאֲשָׂר

- אַנוֹלַגְ נַלְּאַנְתְּגְּם וְנַוּתְּנִינִּםְ וֹאַמֹּנִינַ אַבְנְיִם לָמִּנִ תִּבְּעִנִּם נַלֵּע נַנִּעַ נַּנִע עַם גּאֹנּ אַע-עַגגיַ, לַא עִינִעְגעוּ וֹגִעָם אַעֹרָ לַאִּמָּר גַּלִ-כִּגעוָ עַנִּם נִנִנָם
- וֹמְחָלֶם וֹגְעַבֶּׁר אָלְעָם אָעַ-עַבְּבָּלַגִּם עַאָלְבָי:
- מַעְשׁוֹת כַּדָּבֶר הַזָּה:
- וֹאַגְלֵ וֹלְוֹדֶ עֹבֹּגִע אֲׁבַלֶּגְלַ כַּמָּלֵב אָנְ זָעַבֹּי
- γεγείται ε fonuq with shall with shall with shall with shall shall with shall and your setvants it is found with shall
- נאַעשׁם עּבוֹגוּ לִלגִּם: si grisarayou are proposing is אווי אַעשָר יִמְצָּא אָתוּ יִקְּצָּא אַעּ יַלְּבֶּר פַּף אַרַטְאַר אַ אַעלּר יַמְצָּא אָתוּ יִקְיָּדִילִּי עַבָּר
- So each one hastened to lower his bag to the נְיִמְהַדֹּוֹר צְיִשׁ אֶת־אַמְתַּחָחָלִי אֶרֶצָה נִיפְּתְחָוּ אֶישׁ אַמְתַּחַחְּלִי:
- אונה אינליע באַרָוֹל הַרֶּלְשָׁ בַּנְּרָוֹל הַרֶּלְשָׁ נִבְּרָוֹל הַרֶּלְשָׁ בִּנְרָוֹל הַרֶּלְשָׁ בִּנְרָוֹל הַבְּלִשְ בִּעָרִיל הַתֹּלִ יִיבְּלְשָׁ בִּנְרָוֹל הַבְּלִשְׁ בִּנְּרָוֹל הַבְּלִשְׁ בִּעָרִ וַיִּמְצֵאֹ הְנָבִיעַ בְּאַמִּתְחָחַת He searched, beginning with the oldest and ending
- To When Judah and his brothers reentered the house of When Judah and his brothers reentered the house of
- כִּי־נִחֶשׁ יְנִחֲשׁ אִישׁ אֲשֶּׁר כַּמְנִי: w.What is this deed that you דוָלה אֲשֶׁרְ צָשֶׁרְ יָשְׁלָּים וְלַלְאַ יִדְּלְתֶּם בְּלָהֶם יִלְקָר מְהִ־הַמְעֶשֶׁה הַזָּה אֲשֶׂרְ צָשֶׁר יְשָׁרָ הְזָּה יִדְּעָלֶם

- בכל־האַרַצוֹת ובכל־אַרַץ מצרים היה לַתִם:
- אמר יוֹסף וַיָּהִי רְעַבֹּ 54 and the seven years of famine set in, just as Joseph had foretold. There was famine in all lands, but throughout the land of Egypt there was hread
- יאמר פּרְעָה (יַצְעָק הַעָּם אַל־פַּרְעָה לְּלְחַם וְיֹּאמָר פַּרְעָה 55 And when all the land of Egypt felt the hunger, לכל־מצרים לכו אל־יוסף אשר־יאמר לכם תעשו:
 - the people cried out to Pharaoh for bread; and Pharaoh said to all the Egyptians, "Go to Joseph; whatever he tells you, you shall do."-
 - וישבר למצרים ויחוק הרעב בארץ מצרים:
 - הַהָּם אַת־כָּל־אַעֶר בְּהָם 56 Accordingly, when the famine became severe in the land of Egypt, Joseph laid open all that was within, and rationed out grain to the Egyptians. The famine, however, spread over the whole world.
- 57 So all the world came to Joseph in Egypt to נְכִל־הַאָּרֵץ; בָּנְלֹהַאָּרֶץ;
 - procure rations, for the famine had become severe throughout the world.

- 1 ויַרָא יַעַקֹב כִי יַש־שַבר בַמצרים ויַאמר יַעַקב לבניו למה :תתראו
 - When Jacob saw that there were food rations to be had in Egypt, he (he Lit. "Jacob.") said to his sons, "Why do you keep looking at one another?
- משם ונחיה ולא נמות:
- אמר הנה שלעתי כי ישישבר במצרים רדו־שלמה ושברו־לנו 2 Now I hear," he went on, "that there are rations to be had in Egypt. Go down and procure rations for us there, that we may live and not die."

 - בר ממצרים: ניַרדָּי אֲחַי־יוֹסֶף עָשְׁרָה לְשַבְּר בַּר מְמַצְרַיָם: So ten of Joseph's brothers went down to get grain rations in Egypt;
- ואַת־בַניָמִין אַחַי יוֹלַף לֹא־שַלָּח יַעַקֹב אַת־אַחַיו כֵּי אַמַר פַן־יִקראַנּוּ 4
 - for Jacob did not send Joseph's brother Benjamin with his brothers, since he feared that he might meet with disaster.
 - וַיָבאוֹ בְנֵי יִשֹׂרָאֵל לִשְׂבֵּר בְּתַוֹךְ הַבָּאֻים כִּי־הַיָּה הָרָעְב בְּאֶרֶץ :כַנען
- Thus the sons of Israel were among those who came to procure rations, for the famine extended to the land of Canaan.
- וִיוֹמַף הָוֹא הַשַּלְיט עַל־הָאָרֶץ הָוֹא הַמַשְׂבִיר לְכָל־עָם הָאָרֶץ וַיָבֹאוֹ אַחֵי יוֹסֶף וִישׁתַחַווּ־לוֹ אַפִּים אַרצַה:
- Now Joseph was the vizier of the land; it was he who dispensed rations to all the people of the land. And Joseph's brothers came and bowed low to him, with their faces to the ground.
- 7 נַיַּרָא יוֹסֵף אַת־אַתִיו נַיַּפַּרֶם וַיִּתְנָכֵּר אֱלֵיהֶם וַיְדַבָּר אָתְם קשׁוֹת וַיָּאמֵר אַלֶּהֶם מַאָיַן בַאתֵם וַיִּאמרוּ מַאֲרֵץ כִּנַען לְשַבַּר־אַכֵל:
 - When Joseph saw his brothers, he recognized them; but he acted like a stranger toward them and spoke harshly to them. He asked them, "Where do you come from?" And they said, "From the land of Canaan, to procure food."

 - :וְיַכֵּר יוֹסֵף אַת־אַחִיו וְהֶם לְא הְּכְּרָהוּ: 8 For though Joseph recognized his brothers, they did not recognize him.
- וַיִזְכָּר יוֹכַף אָת הַחַלֹּמוֹת אֲשֵׁר חַלָּם לָהָם וַיָּאמֵר אֲלֵהֵם מַרְנִּלִים אַתְם לַרְאַוֹת אַת־עָרְוָת הָאָרֵץ בַּאתַם:
- Recalling the dreams that he had dreamed about them, Joseph said to them, "You are spies, you have come to see the land in its nakedness."

- וואמון לכם מטמון אַבּיכָם וַאלהָי אָבִיכָם נַאלהָי אָבּיכָם נַאלהָי אָבּיכָם נַאלהָי אָבּיכָם נַאלהָי אָבּיכָם (אַן לכָם מטמון 23 He replied, "All is well with you; do not be באמתחתילם כספכם בא אלי ניוצא אלהם את־שמעון:
 - afraid. Your God, the God of your father's [house], must have put treasure in your bags for you. I got your payment." And he brought out Simeon to them.
 - ויבא האיש את־האנשים ביתה יוסף ויתרְמִים וירחצו רגליהם 24 Then the steward brought the men into Joseph's ויתן מספוא לחמריהם:
 - house; he gave them water to bathe their feet, and he provided feed for their asses.
 - 25 They laid out their gifts to await Joseph's וַיָּכִּינוֹ אֶת־הַמִנְחָה עָד־בִּוֹא יוֹסֶף בִּצְהֶרְיִם כִּי שָׁמְעוֹּ כִּי־שָׁם
 - arrival at noon, for they had heard that they were to dine there.
 - על הביתה אשריבידם הביתה (יבא יוֹסף הביתה וַיביאוּ לוֹ אַת־הַמְנַחָה אַשַּׁר־בַּיִדָם הבּיַתה (יַביאוּ לוֹ אַת־הַמְנַחָה אַשַּר־בַּיִדָם הבּיַתה (יַביאוּ לוֹ אַת־הַמְנַחָה אַשַּׁר־בַּיִדָם הבּיַתה וַיביאוּ לוֹ וִישתחוו־לו אַרצה:
 - gifts that they had brought with them into the house, bowing low before him to the ground.
 - 27 וַיִּשֹאַל לָהֵם לִשַלוֹם וַיֹּאמֵר הַשַלֵּוֹם אֲבִיכֵם הַזָּקן אֲשַׁר אַמַרְתַם הַעוֹדֵנוּ חַי:
- He greeted them, and he said, "How is your aged father of whom you spoke? Is he still in good health?"
 - וישתחוו (יאמרי עודנו חי ויקרן אבדן לאבינו עודנו חי ויאמרי 28 They replied, "It is well with your servant our
 - father; he is still in good health." And they bowed and made obeisance.
 - נִישָׂא עֵילִיו וַיִּרָא אֶת־בּנִיְמֵין אָחִיוֹ בֶּרְאִמוֹ וַיֹּאמֶר הַוֶּהֹ אֲחִיכֶם Looking about, he saw his brother Benjamin, his הַקטוֹ אַשר אַמַרתם אַלִּי וִיאמֶר אַלהִים יַחנד בּנִי:
 - mother's son, and asked, "Is this your youngest brother of whom you spoke to me?" And he went on, "May God be gracious to you, my boy."
 - 30 וַיִּמַהֶר יוֹטַף כִי־נַכִמַרָוֹ רַחֲמֵיוֹ אֱל־אָחִיו וַיִבַקשׁ לְבַכַּוֹת וַיָּבָא הַתַּדְרָה וַיָבַךְ שַׂמָה:
 - With that, Joseph hurried out, for he was overcome with feeling toward his brother and was on the verge of tears; he went into a room and wept there.

 - ויְרַחַץ פְנִיו וַצַּא וְלְּתָאַפֶּק וַיְאמר שִׁימוּ לְחַם: Then he washed his face, reappeared, and—now in control of himself—gave the order, "Serve the meal."
- מול לבהם כי⁸ They served him by himself, and them by إيْשْימוּ לו לבהו ולהם לבהם ולמצרים האכלים אתו לבהם כי⁸ לא יוכלון הַמַצַרִים לַאֲכָל אַת־הַעברִים לַחֵם כִּי־תוֹעָבָה הָוֹא לִמְצַרִיִם:
 - themselves, and the Egyptians who ate with him by themselves; for the Egyptians could not dine with the Hebrews, since that would be abhorrent to the Egyptians.
 - 33 וַיַשְבוּ לפּנִיו הַבַּכֹר כִבְּכַרָתוֹ וַהַצַּעִיר כִּצְעָרָתוֹ וַיִּתְמַהוּ :האנשים איש אל־רעהו
- As they were seated by his direction, from the oldest in the order of his seniority to the voungest in the order of his youth, the men looked at one another in astonishment.
 - 34 וישא משאת מאת פניו אלהם ותרב משאת בנימן ממשאת כלם חמש ידות וישתו וישכרו עמו:
 - Portions were served them from his table; but Benjamin's portion was several (several Lit. "five.") times that of anyone else. And they drank their fill with him.

- servants have come to procure food. ישסע , אווא יווא אווא אווא סד But they said to him, "Wo, my lord! Truly, your יישוא אוויגי ועגרי אַליי לא אַרני ועַברי אָכָל:
- being honest; your servants have never been אר אנש we sons of the same man, עד בֻּלְנִי בְּנָי אִישֹּרְאָחָדְ נָתְוֹנִי בְעָרִ הָנִים אֲנָתְוִר לֹאִרָוֹ לִתְנִלִים: We are all of us sons of the same man, we are
- land in its nakedness!" ונאָעֶר אֲלַהֶּם אָ Gradini, "No, you have come to see the train" אינידים לדאָרָה דָאָרֶים לַדְאָרָה דָאָרֶים לַרָאָרָה.
- father, and one is no more." Canaan; the youngest, however, is now with our כְּנֶעֶן וְהַבֶּּה הַקַּעַן אֶת־אָבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֶחֶד אֵינֶנוּ: brothers, sons of a certain man in the land of
- אָתי קבַוְאָת הַבָּקר אָם אָלי פָלָה דְּלָאָר הַלָּה פָלָה אָם־בְּבָּאָא אָתי כֶּם הַקְּלָן אָם הָבָּלָא אָמילב told you: You are spies! arge Just as Just as Just is JI", (rhèm) said to thèm, JI (יַנְאִמֶר צְלַהֶם יִוֹקְף הִוּא אֲשֶׂר דִּבְּרָהִי אֲלַבֶם לַאמַר מְרָנָלָים אַתָּם:
- שלאלו מקם אָקוֹי ליקה אָת־אַריבֶבֶ לאָהָם האָסָליוּ (יִבְּהָנִילָם בּאָסָליוּ וִיבְּהָנִילָם בּאָסָליוּ וִיבְּהָנִילָם בּאַסִליוּ וִיבְּרָנִילֶם בּאַסִליוּ וִיבְּרָנִילֶם not depart from this place! youngest brother comes here, by Pharaoh, you shall

עאַמע אַעַכָּם וֹאַם-לַאַ חַיִּ פַּרִעָּה כָּי מִרַנִּלִים אַתַּם:

- may be put to the test whether there is truth in you. Else, by Pharaoh, you are nothing but spies!"
- you shall live, for I fear God. יאסי (סף בַּיִּוֹם יוֹשְלִישִׁי נָאוֹר שָׁצֶע וֹאַרָ יוֹאַרָ יוֹאָרָ יוֹאָרָי יוֹאָרָ יוֹאָרְיוֹאָר יוֹאָרָ יוֹאָרְ יוֹאָרָ יוֹאָרָ יוֹאָרָ יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָרְ יוֹאָרְ יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָל יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָל יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָל יוֹאָר יוֹאָל יוֹאָר יוֹאָל יוֹאָר יוֹאָר יוֹאָי
- מַלֶּב נֹאַבֹון בּנגַיכִם: אם־פַנים אַחָר יַסָאָל דְבָרָית מִשְׂמַרְבָם וְאָהָ בַּבָּית אַ It you are being honest, let one of you brothers
- die." And they did accordingly. your words may be verified and that you may not אָר יַלאָר זיַלי וּקליוּ דְּקַר אַ yayını ayı בוועל איזוין אַרי אַרייקידיקים הוקען וָקליאָן אַלי וְגַאָקלוּ הַבְרַבַיקם וְלָא אָלַי וַבַּאָמַלוּ הַבָּרַביקם וְלָא חָתָּוּחוּ

come upon us."

:spiouesnou

- pleaded with us. That is why this distress has בואן: punished on account of our brother, because we גּבֶּע נִפְּׁמֶּנְ בַּבִּעִּלְעַלְנִינְ אַלְגִרוּ וְלָאַ מַּעַלְלִוּוּ גַּלָ-בַּן בַּאַב אַלְגַרוּ בַּגַּבַב אינא אָל־אָחִלין אַבֶל אֲשַׂמָים אַ They said to one another, "Alas, we are being" בו דיאמר דאר ויאלור אָישׁ קאָינוּ
- בَגُكِٰد וֹלָא מִּמֹלְעַנִּם וֹנִם-בַּמֹּוְ עַנָּע נִבִּיבָתְ: tell you, 'Do no wrong to the boy'? But you paid inot I pid, "Myūk į i paud saiq to them ghoke nb shoke nb shoke nb suq to them, "Did I not
- בא וָהַם לָא יֶדְעִי כִּי שֹמֵע יוֹמֶךְ כִּי הַמֵלִיץ בֵּינֹתְם: They did not know that Joseph understood, for
- from among them and had him bound before their אַע-שִּׁעֹלְגוֹ וֹגְאֵלֵב אַעוֹוִ לְלֹּגִינִּינִים: pack to them and spoke to them; and he took Simeon ם ניקב מְעָלֵיהַ וַיִּקָּהָ שוּה The turned away from them and wept. But he came

there was an interpreter between him and them.

no heed. Now comes the reckoning for his blood."

looked on at his anguish, yet paid no heed as he

of you go and take home rations for your starving

be held in your place of detention, while the rest

the rest of you remain confined, that your words

of your bags; perhaps it was a mistake. with you the money that was replaced in the mouths

- to be bereaved, I shall be bereaved." brother, as well as Benjamin. As for me, if I am you, that he may release to you your other יון אָל מַהְיִי וְלָהְ מִינִהְ הַעָּלְהָים בְּחָבָּיה וְמָשִׁ אַנְיִר בְּעָרְ שִׁמְיִם בְּעָרָה שִׁמְרָ בְּעָרָ אָנְיִה בְּעָרָה שִׁמִּר בְּעָרָה שִׁמִּר בְּעָרָה בְּעָרָה שִׁמִּר בְּעָרָה בְּעָרְה בְּעָרָה בְּעָרְה בְּעָרָה בְּעָרְה בְּעָרְה בְּעָרְה בְּעָרְה בְּעָרְה בְּעָרָה בְּעָרְה בְּעִים בְּעָרְה בְּבְּיִיה בְּיִיבְיה בְּבְּיִיבְיה בְּבְיוּבְּה בְּבְּיִיבְיה בְּבְיוּה בְּבְיבְיה בְּבְּיִיבְּה בְּבְיה בְּבְיוּבְיה בּיוּבְיה בּיבוּיה בּיבוּיה בּיבוּה בּיבוּיה בּיבוּי
- they presented themselves to Joseph. Benjamin. They made their way down to Egypt, where they took with them double the money, as well as Dictionary under 'ish; Agent.) took that gift, and delegated as their father's agents. See the depicted situation"—i.e., the sons who have been "participants whose involvement defines the
- with me at noon." Dictionary under 'ish.) into the house, slaughter and prepare an animal, for those men will dine precisely, "the [salient] participants." See the house steward, "Take those men (those men More said to his seid to his hit them, he said to his אמר בְּנְיָמִיל לְאֲשֶׂר עֶל־בֵּיּתֹר הָבָא T6 When Joseph saw Benjamin with them, he said to his
- into Joseph's house. רון ניקא מאָר זוע שיפי אָרז זוע שיפי Joseph said, and he brought the men and did as Joseph said, and he brought the men
- our pack animals." pretext to attack us and seize us as slaves, with first time that we have been brought inside, as a "because of the money replaced in our bags the Joseph's house. "It must be," they thought,
- sboke to him at the entrance of the house. יולבוּדִי אַלַין קוֹאָרָשׁ אַליר אָלאָר אָלַיר פֿע אַליר אָלָין אָלָיר אָלָין אָלַיר אָלָין אָלַיר אָלַין אָלַיר אָלַין אָלַין אָלַין אָלַין אַליר אָלָין אָלַין פֿער אַליי אַליי פֿער אַליי אָלַין פֿער אַליי פֿער אַלייי פֿער אַליי פֿער אַליי פֿער אַליי פֿער אַליי פֿער אָליי פּער אָיי פּער אָי פּער אָיי פּער אָיי
- once before to procure food. אָפּכּנְיוֹ בְּשִׁבְּרִיאָכָל: עון אַסט אַנאָאָלי: בּאַבְרָיִי בְּיִּהְדִּרִי בְּשִׁבְּרִיאָכָל: בַּעָ "It you please, my lord," they said, "we came down
- mouth of his bag, our money in full. (in full Lit. "by its weight.") So we have brought it back with opened our bags, there was each one's money in the
- our bags." procure food. We do not know who put the money in

- עַּשְּׁיבוּ בְיָּדְלֶם אוּלָי מִשְׁנָּה הוֹא: ចំនុះស្មីប្រជុំ ដូច្នេះប្រជុំ មួយ ប្រជុំ មួយ ប្រជុំ មួយ ប្រជុំ មួយ ប្រជុំ មួយ ប្រជុំ មួយ ប្រជុំ មួយ (για το μα
- וֹאַעַ-בּלֹגִּעַגוּ וֹאַנְג כּאַמִּג מַכֹּלִעַג מַכֹּלִעַג
- نَعُنت حَدَّدُمًا نَدْكُمِهِ نَدَنَكَ مَعَرَدُهِ نَدْمُمَكَ يَرْطُكَ عَرَفَكَ عَرَفُكُ عَلَيْكُ عَرَفُكُ عَرَفُكُ عَرَفُكُ عَرَفُكُ عَرَفُكُ عَرَفُكُ عَرَفُكُ عَرَفُكُ عَلَيْكُ عَرَفُكُ عَلَيْكُ عَرَفُكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَرَفُكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَرَفُكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَرَفُكُ عَلَيْكُ عَرَفُكُ عَلَيْكُ عَرَفُكُ عَلَيْكُ عَرَفُكُ عَرَفُكُ عَرَفُكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُمُ عَلَيْكُ عَلْكُ عَلِيكُ عَلْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلِكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ ع אָר נקֹנְחָר אַסוּ (ageuts More precisely, ניקחוּ הַאָּר הַבְּּמָה אַל הַבְּמָה הִמְּנֶה בָּלָה לָלָחָוּ בָיָרַם
- אַת-הַאָּנִשִּׂיִם הַבְּיְּתְה וּמְבָּוֹת מָבַת וְהָבַן כָּי אִתָּי יֹאַכְלִוּ הַאָּנִשִּׂים
- אני זאנע ארירילי ליליף על הדקר הלקטף או פאר סיאה אריריאי היאר אין וייריאי היי היאר אריריאי ביית יו'פול ויארולי על הדקר הלקטף
- וּלְנִיעֹוֹפּֿלְ מُלְיִנוּ וֹלְלַנוֹעִ אִעָּווּ לְמֻׁבֹּנִים וֹאִעַ-נִּעְנֵינוּ: עמלב באטטעעניני בתחלה אַנחני מיבאים להתגלל עליני
- בלפג אכוניוועו כספרו בכוחללן ולחב אנון בגברו: אני אימוי me arrived at the night encampment and בא נְיִלְיִ כִּי־בְאנוּ אֶל־דִּהַלִין וָנְפְּחָחָדִי אֶת־אָמִתְחַתְּינוּ וְהַבָּּה בֶּטֶךְ־אִישׁ
- other money to with us other money to ارچوہ have bave brought down with us other money to الجائبات بابات الله بابات الله الله بابات الله بابات

- יוֹפָף וַיִמַלְאוּ אַת־כַּלִיהָםֿ בַּה וּלְהַשִּיב כַּסְפֵּיהָם אִישׁ אַל־שַׁלְוּ 25 Then Joseph gave orders to fill their bags with וִלָתֶת לָהֶם צֵדָה לַדְּרֶךְ וַיָּעֲשׁ לָהֶם כַּן:
 - grain, return each one's money to his sack, and give them provisions for the journey; and this was done for them.

 - :בישָאוּ אֶת־שִׂבְרָם עִל־חֲמֹרֵיהֶם וַיֵלְכָּוּ מִשְׁם: 26 So they loaded their asses with the rations and departed from there.
- 27 As one of them was opening his sack to give feed נְּיִבְּלְא אָת־כִּסְפֹּו וָהְנָה־הָוֹא בַּפִי אָמִתְחִתוֹ:
 - to his ass at the night encampment, he saw his money right there at the mouth of his bag.
 - 28 And he said to his brothers, "My money has been נְאִמֶר אֲלֹ־אָחָיוֹ הוּשֶׁב כְּסִכִּי וְנֵם הְנָה בַאָמְתְחָרִי וְיֵצֶא לְבָּם וַיֶּחֵרִדוּ אָישׁ אֱל־אָחִיוֹ לָאמֹר מַה־זֵאת עָשָׁה אֱלֹהִים לְנוּ:
 - returned! It is here in my bag!" Their hearts sank; and, trembling, they turned to one another, saying, "What is this that God has done to us?"
- יַנְיבָאוּ אַל־יַּקְּרָת אַתְם אָרְצָה כְּנָעָן וַיַּנְיִדוּ לוֹ אַת כְּלֹ־הַקְרָת אתם (יַּבְּאוּ אַל־יַּצָקר אַביהָם אָרְצָה כְּנָען וַיַּנְיִדוּ לוֹ אַת כְּלֹ־הַקְרָת אתם 29 When they came to their father Jacob in the land לאמר:
 - of Canaan, they told him all that had befallen them, saving,
 - 30 דּבֶּר הָאִישׁ אֲדֹנֶי הָאָרֶץ אִתְנוּ קשׁוֹת וַיִּתַן אֹתְנוּ כְמְרַגְּלִים :אַת־הַאָּרֵץ
 - "The man (The man More precisely, "the participant [whose involvement defines the depicted situation l." See the Dictionary under 'ish.) who is lord of the land spoke harshly to us and accused us of spying on the land.

 - שנחנו לא היינו מרגלים: 31 We said to him, 'We are being honest; we have never been spies!
 - אַת־אַבִינוּ בַאַרֵץ כַּנַעָן:
 - שנים־עשר אַנְתוּ הַאַחִד אִינֹנוּ הַאָּקוּן הַיִּוֹם 32 There were twelve of us brothers, sons by the same father; but one is no more, and the youngest is now with our father in the land of Canaan,
- 33 But the man—who is lord of the land—said to us, הַאַחַדֹּ הַנַּיחוּ אָתִּי וִאַת־רַעַבַוֹן בַּתַיכֵם קחוּ וַלְכוּ:
 - 'By this I shall know that you are being honest: leave one of your brothers with me, and take something for your starving households and be off.
 - אתם פי א מרגולים אתם פי 34. And bring your youngest brother to me, that I may בַנִים אַתַּם אֶת־אֲחִיכֶם אֶתַּן לָכֶם וְאֶת־הָאָרֶץ תִּסְחָרוּ:
 - know that you are not spies, that you are being honest. I will then restore your brother to you. and you shall be free to move about in the land."
 - 35 As they were emptying their sacks, there, in each אֶת־צְרֹרְוֹת כַּסְפֵּיהֶם הָמָה וַאֲבִיהֵם וַיִּירָאוּ:
 - one's sack, was his money-bag! When they and their father saw their money-bags, they were dismayed.
 - אַילֶנוּ וְאֶת־בַּנִיָמֵן תַּלְחוּ עָלִי הַיָּוּ כַלְּנָה:
 - וַלָּאמֶר אָלָהֶט אִתִּי שׁכַּלְתְּם יוֹסְף אֵילְנּוּ וְשַׁמְעַוֹן 36 Their father Jacob said to them, "It is always me that you bereave: Joseph is no more and Simeon is no more, and now you would take away Benjamin. These things always happen to me!"
- תנה אתו על־יָדִי וַאֲנִי אֲשוִיבֵנוּ אֲלֵיךָ:
- 37 Then Reuben said to his father, "You may kill my" אַראָבן אָליאָבִיו לָאמֹר אָת־שָנִי בְנִיּ תְּמִית אָם־לְא אֲבִיאָנוּ אַלִיךְ two sons if I do not bring him back to you. Put him in my care, and I will return him to you."

אהו הוא לבדו נשאר וקראהו 38 But he said, "My son must not go down with you, אסון בַּלַּרֶרָ אַשֵּׁר תַלְכוּ־בָה וָהוֹרָדְתָם אַת־שִּיבְתִי בִּיגון שאולה:

for his brother is dead and he alone is left. If he meets with disaster on the journey you are taking, you will send my white head down to Sheol in grief."

43

- : וְהַרְעָב כָּבֶד בַּאָרֶץ: But the famine in the land was severe.
- ויָהִי כַּאֲשֶׂר כִּלּוֹּ לֶאֱכַל אֶת־הַשֶּׁבֶר אֲשֶׂר הַבִּיאוּ מִמִּצְרַיִם וַיְּאמֶר אליהם אביהם שבו שברו־לנו מעט־אכל:
 - And when they had eaten up the rations which they had brought from Egypt, their father said to them, "Go again and procure some food for us."
- ז וַיָּאמֵר אַלַיו יִהוּדָה לֵאמַר הַעָד הַעֶד בַּנוּ הַאִישׁ לֵאמֹר לִא־תַרְאַוּ פַּנִי בַּלְתִי אַחִיכֶם אִתְכֶם:
 - But Judah said to him, "The man (See note at 42.30.) warned us, 'Do not let me see your faces (Do not let me see your faces Lit. "Do not see my face.") unless your brother is with you.'
 - 4 אם־ישר משלח את־אחינו אתנו נרדה ונשברה לך אכל:
- If you will let our brother go with us, we will go down and procure food for you;
 - י ואם־אִינַךַ מִשַלָּח לָא נַרָד כִּי־הַאִּישׁ אַמֵּר אַלֵּינוֹ לָא־תַרְאַוּ פַּנִי 5 בלתי אחיכם אתכם:
- but if you will not let him go, we will not go down, for that man said to us, 'Do not let me see your faces (Do not let me see your faces See note at v. 3.) unless your brother is with you."

to tell the man that you had another brother?"

They replied, "But the man kept asking about us

- היאמר ישראל למה הרעתם לי להגיד לאיש העוד לכם אח: 6 And Israel said, "Why did you serve me so ill as
- 1 ויאמרו שאול שאל־האיש לנו ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי הַיָשׁ לָכָם אַח וַנַּגַד־לוֹ עַל־פִי הַהַבַרִים הַאָלֵה הַיַדִוֹע נַדְע כִי יאמַר :הוֹרידו את־אחיכם
 - and our family, saying, 'Is your father still living? Have you another brother?' And we answered him accordingly. How were we to know that he would say, 'Bring your brother here'?"

boy in my care, and let us be on our way, that we

may live and not die—you and we and our children.

- 8 וַיֹּאמֵר יִהוּדָה אֱל־יִשׂרָאֵל אָבִיו שֹלְחַה הַנַּעֶר אָתִי וִנְקוּמַה וִנַלְכַה וְנָחְיֵהֹ וְלָא נָמוֹת גַּם־אֵנָחְנוּ גַם־אַתָה גַּם־טַפַנוּ:
 - אַנֹכִי אַעַרְבַנוּ מיָדִי תִבַקשׁנוּ אִם־לֹא הַבִיאֹתִיו אַלֵיךָ וִהְצַּגְתִיו לִפַּנֶּידָ וְחָטָאתִי לְדָ כָּל־הַיָּמִים:
 - I myself will be surety for him; you may hold me responsible: if I do not bring him back to you and set him before you, I shall stand guilty before vou forever.

Then Judah said to his father Israel, "Send the

- :פִי לוּלָא הַתְמַהְמָהְנוּ כִּי־עָתָה שַׁבְנוּ זָה פַּעְמֵיִם To For we could have been there and back twice if we
 - had not dawdled."
- 11 ניאמר אַלַהֶּם יִשֹׁרָאַל אֲבִיהָם אָם־כַּן ן אַפּוֹא זָאַת עְשׁוֹּ קחוֹי מזָמַרָת הַאָּרֵץ בִּכְלֵיכֶם וְהוֹרֵידוּ לָאִישׁ מְנָחָה מִעָט צֵרִי וּמִעָט דְּבַשׁ נָכָאת וָלֹט בטנים ושקדים:
- Then their father Israel said to them, "If it must be so, do this: take some of the choice products of the land in your baggage, and carry them down as a gift for the man—some balm and some honey, gum, ladanum, pistachio nuts, and almonds.